

обставин надають можливість слідчому обрати алгоритм дій при розслідуванні злочину, а також встановлює цілі розслідування. З огляду на специфіку кожного виду злочину можна виділити індивідуальні компоненти обставин, які підлягають також доказуванню. Обставини, що становлять особливості предмета доказування у кримінальних провадженнях про жорстоке поводження з тваринами мають матеріально-правове, цивільно-правове, кримінальне процесуальне значення, які являються достатніми фактичними даними, що дозволяють вирішити завдання кримінального провадження.

Список використаних джерел:

1. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування: монографія. – К., 2005. – 272 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. (зі змінами) URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Гумін О., Коваль Ю. Обставини, що підлягають доказуванню під час досудового розслідування крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті / О. Гумін // Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету “Львівська політехніка”. Вісник № 876. – Л., 2017., – с. 261-268
4. Криміналістика: учебник / Бурнашев Н. А., Быков В. М., Волинский А. Ф., Закатов А. А., и др.; под ред.: Волинский А. Ф., Филиппов А. Г. (отв. ред.) – М.: Спарк, 1998. – 543 с.
5. Криміналістика: Підручник / За ред. В. Ю. Шепітько. – К., 2001.

Денисенко Євгенія Миколаївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Христов Олександр Леонідович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики, судової
медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЗА НЕНАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

На працівників поліції покладається чималий ряд функцій, для виконання яких вони наділені рядом повноважень, чітко визначених у законодавчій базі України. Зокрема, окреслюючи деякі повноваження, законодавець часто робить це не дуже чітко, що тягне за собою негативні

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

наслідки. На нашу думку, проблема полягає у недосконалості українських нормативно-правових актах. Незважаючи на значний законотворчий досвід закордонних державних органів центральної влади, та досвід реформування правоохоронних органів європейських держав, сьогодні у окремих положеннях Закону України «Про національну поліцію» містять неточності та розбіжності з іншими законодавчими актами, які в свою чергу обумовлюють відсутність єдиної правозастосовної практики працівників правоохоронних органів. Таким проблемним, на наш погляд, є питання визначення основних обов'язків поліцейського щодо надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної допомоги, а також призначення відповідальності за її ненадання.

Особливу увагу слід приділити п. 4 ч. 1 ст. 18, згідно з яким одним із основних обов'язків поліцейського є «надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я», а також ч. 4 ст. 43, згідно з якою «поліцейські зобов'язані надавати невідкладну медичну допомогу особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу» [1].

Однак, звернувшись до інших нормативно-правових актів, можна побачити деякі розбіжності. Пропонуємо розглянути деякі особливості, визначеного нами питання.

Згідно зі ст. 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» медична допомога – це діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і паталогічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами [2].

Домедична допомога відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу» це невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи [3].

Категорії осіб, що можуть надавати домедичну допомогу визначено у Законі України «Про екстрену медичну допомогу». Такими є: рятувальники аварійно-рятувальних служб, працівники державної пожежної охорони, поліцейські, фармацевтичні працівники, провідники пасажирських вагонів, бортпровідники та інші особи, які не мають

медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги [3].

Виходячи з вищенаведених тверджень, основною характеристикою цих понять є наявність або відсутність професійних навичок у людини, що уповноважена надавати медичну або домедичну допомогу. Особами, що в праві надавати медичну допомогу визначаються лише професійно підготовлені медичні працівники.

З огляду на вище зазначенні положення, можна говорити про необхідність поліцейського відповідно до своїх обов'язків надавати лише домедичну допомогу. Однак, у законодавстві визначену іншу дефініцію – медична допомога.

З огляду на порушенні питання, вважаємо за необхідне звернутися до Кримінального кодексу України. Відтак, у статтях 135-136 ККУ вказано про відповідальність за ненадання особі допомоги [4, с. 57]. Постає цілком логічне питання, за що повинен нести відповідальність поліцейський, який не є кваліфікованим працівником медичної сфери: за ненадання першої медичної чи домедичної допомоги? Вивчаючи порушене питання, ми звернулися до загальновідомої інформації, що стосується підготовки поліцейських у США. Відтак, така підготовка включає у себе декілька етапів, одним з яких є медична підготовка майбутніх поліцейських. Медичне навчання включає декілька програм: від ЕМТ-1 до «Oregon EMT-4 paramedic» (приблизно 1200 годин), що у декілька разів перевищує години навчання, які дають вітчизняні навчальні програми для майбутніх правоохоронців. Не менш важливим етапом підготовки у США є обов'язкове підвищення кваліфікації один раз на три роки, адже необхідно поновлювати набуті знання, залучати нові методики надання домедичної допомоги [5].

У даній ситуації неможливо не наголосити на тому, що у США «більшість штатів мають закони, що регулюють невідкладну медичну допомогу, яка надається рятувальниками, офіцерами-правоохоронцями, парамедиками. Нещодавній перегляд такого закону у Каліфорнії тепер дозволяє офіцерам-правоохоронцям застосовувати джгути та гемостатичні засоби до поранених з проникаючою травмою. Багато патрульних офіцерів, як і вище керівництво правоохоронних органів у цьому штаті, зайняли позицію «Життя поліцейських важливі», тому необхідний подальший перегляд Title № 22 (закону, що власне і регламентує надання ПМД), аби дозволити офіцерам-правоохоронцям Каліфорнії можливість за належних тренувань та навчання проводити за невідкладних обставин голкову декомпресію, особливо у колег-офіцерів»[6].

Отже, ми вважаємо необхідним урегулювання на законодавчому рівні діяльність поліцейських у сфері надання першої домедичної допомоги, оскільки колізії норм законодавства ведуть до непорозумінь як функціонального характеру безпосередніх дій відповідальних осіб так і до можливих наслідків необґрунтованого кримінального переслідування.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII / (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T280100.html
3. Про екстрену медичну допомогу: закон України від 05.07.2012 р. №5081-VI. URL: <http://norma.org.ua/document/legislation/zu/zu1/1.php>
4. Кримінальний кодекс України: URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Досвід різних країн світу в організації швидкої медичної допомоги URL: <http://ssmp.health.kiev.ua/index.php/36-svitova-istoriya/84-dosvid-riznikh-kraj-in-svitu-v-organizatsiji-shvidkoji-medichnoji-dopomogi-naselennyu-ta-istoriya-rozvitkusluzhbi-shvidkoji-medichnoji-dopomogi?showall=&start=7>.
6. Лоуренс Е. Хайскл Чому поліцейським потрібна медична підготовка? URL: <https://patriotdefence.org/ua/news/materiali/why-officers-need-advanced-medical-training.html>.

Іскра Анастасія Юріївна,

курсант факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Плетенець Віктор Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОПИТУ СВІДКІВ ТА ПОТЕРПІЛИХ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Міжнародними організаціями, що досліджують проблеми боротьби зі злочинністю протиправний вплив на свідків, потерпілих й інших осіб визнано «найбільш розповсюдженим засобом підриву системи кримінального правосуддя». Ще Ганс Грос звертав увагу на наявність протидії розслідуванню, зокрема, шляхом давання неправдивих показань, удаваності з боку обвинуваченого чи свідка під час допиту [1, с. 125, 365]. Дана проблема потребує належної уваги і вирішення з урахуванням